

פסחים כה

דין באיסור הנאה של כלאי הכרם : אמר אבוי : הכל מודים בכלאי הכרם שלוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן. מאי טעמא - משום דלא כתיב בהו אכילה.

קושי : מיתבי, איסי בן יהודה אומר : מנין לבשר בחלב שהוא אסור - נאמר כאן כי עם קדוש אתה ונאמר להלן ואנשי קדש תהיון לי מה להלן אסור - אף כאן אסור. ואין לי אלא באכילה, בהנאה מנין? אמרת קל וחומר :

נלמד מ -	ערלה	- חמץ בפסח	כלאי הכרם
קל וחומר	שלא נעברה בה עבירה - אסורה בהנאה, בשר בחלב שנעברה בו עבירה - אינו דין שיהא אסור בהנאה?	שהיה לו שעת הכושר ואסור בהנאה.	שאינן ענוש כרת - ואסור בהנאה
החומרה שבגללה דוחים	שכן לא היתה לה שעת הכושר תאמר בבשר בחלב שהיתה לו שעת הכושר!	שכן ענוש כרת, תאמר בבשר בחלב שאינו ענוש כרת!	
מחזירים את הקל וחומר	חמץ בפסח יוכיח שהיה לו שעת הכושר ואסור בהנאה.	כלאי הכרם יוכיחו שאינן ענוש כרת - ואסור בהנאה	

ואם איתא, ניפרוך : מה לכלאי הכרם - שכן לוקין עליהן אפילו שלא כדרך הנאתן.

תירוץ : ואבוי **תאמר** במאי? תאמר בבשר בחלב שאין לוקין עליו אלא דרך הנאתו - אטו בבשר בחלב אכילה כתיבה ביה?

תגובת זה שהקשה על אבוי : ואידך דקא מותיב לה סבר : להכי קא גמר מנבילה, מה נבילה דרך הנאתה - אף בשר בחלב דרך הנאתו.

תגובת אבוי : ואבוי : להכי לא כתב אכילה בגופו - לומר שלוקין עליו אפילו שלא כדרך הנאתו.

קושי על הברייתא : וליפרוך מה לכלאי הכרם - שכן לא היתה לו שעת הכושר!

תירוץ : אמר רבי אדא בר אהבה : זאת אומרת : כלאי הכרם עיקרן נאסרין, הואיל והיתה להן שעת הכושר קודם השרשה.

קושי : מתיב רב שמעיה : **המעביר עציץ נקוב בכרם, אם הוסיף מאתים - אסור. הוסיף - אין, לא הוסיף - לא!**

תירוץ : אמר רבא : תרי קראי כתיבי, כתיב **הפרע** וכתיב **הטא אה** הא כיצד? זרוע מעיקרו - בהשרשה, זרוע ובא, הוסיף - אין, לא הוסיף - לא.

דברים פרק כב פסוק ט

לא תזרע פְּרִמָּה פְּלִאִים וְלֹא תִקְדַּשׁ הַמְּלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרַע וּתְבוֹאֵת הַכֶּרֶם :

דין באיסורי הנאה : אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן : בכל מתרפאין, חוץ מעצי אשירה. שאלה : היכי דמי?

• אי נימא דאיכא סכנה - אפילו עצי אשירה נמי!

• ואי דליכא סכנה - אפילו כל איסורין שבתורה נמי לא!

תשובה : לעולם דאיכא סכנה, ואפילו הכי - עצי אשירה לא. דתניא, **רבי אליעזר אומר : אם**

נאמר כֹּל עֵשֶׂק למה נאמר כֹּל מאבק, ואם נאמר כֹּל מאבק למה נאמר כֹּל עֵשֶׂק? אלא

לומר לך : אם יש אדם שגופו חביב עליו מממונו - לכך נאמר כֹּל עֵשֶׂק, ויש אדם שממונו

חביב עליו מגופו - לכך נאמר כֹּל מאבק.

הרחבת הדין : כי אתא רבין אמר רבי יוחנן : בכל מתרפאין, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

שפיכות דמים	גילוי עריות	עבודה זרה
סברא הוא; כי ההוא דאתא לקמיה דרבא, אמר ליה: מרי דוראי אמר לי זיל קטליה לפלניא, ואי לא - קטלינא לך. - אמר ליה: ליקטלוך ולא תיקטול. מאי חזית דדמא דידך סומק טפי? דילמא דמא דההוא גברא סומק טפי?	רבי אומר: כי כאשר יקוט א"ש על ידו ורצחו ע"פ כן הפכו הפה וכי מה ענין רוצח אצל נערה המאורסה? הרי זה בא ללמד ונמצא למד, מקיש רוצח לנערה המאורסה. מה נערה המאורסה ניתן להצילה בנפשו - אף רוצח ניתן להצילו בנפשו. ונערה המאורסה מרוצח, מה רוצח - יהרג ואל יעבור, אף נערה המאורסה - תהרג ואל תעבור.	רבי אליעזר אומר: אם נאמר כאז עסק למה נאמר כאז מאבק, ואם נאמר כאז מאבק למה נאמר כאז עסק? אלא לומר לך: אם יש אדם שגופו חביב עליו מממונו - לכך נאמר כאז עסק, ויש אדם שממונו חביב עליו מגופו - לכך נאמר כאז מאבק.

עוד בעניין היכולת להתראפות עם איסורי הנאה: מר בר רב אשי אשכחיה לרבינא דשייף לה לברתיה בגוהרקי דערלה,

קושי: אמר ליה: אימור דאמור רבנן בשעת הסכנה, שלא בשעת הסכנה מי אמור?

תירוץ 1: אמר ליה: האי אישתא צמירתא נמי כשעת הסכנה דמיא.

תירוץ 2: איכא דאמרי, אמר ליה: מידי דרך הנאה קא עבידנא?

מחלוקת בעניין איסור הנאה:

הנאה הבאה לו לאדם בעל כרחו.

לשון ראשון		לשון שני	
אביי	רבא	אביי	רבא
אסורה		ואליבא דרבי שמעון דאזיל בתר כוונה - כולי עלמא לא פליגי דאסור. כי פליגי - אליבא דרבי יהודה	
לא אפשר ולא מיכוין		אביי כרבי יהודה	
לא אפשר ולא מיכוין		ורבא אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהודה שאין מתכוין - אלא לחומרא, אבל מתכוין כשאין מתכוין לקולא - לא מותרת	
לא אפשר ולא מיכוין		מותרת	
מותרת לר' שמעון		מחלוקת בין ר' יהודה ור' שמעון	
מותרת לר' שמעון		אסורה אפילו לר' שמעון	

לשון ראשון		לשון שני	
אביי	רבא	אביי	רבא
ר' יהודה - דבר שאינו מתכוון		ר' שמעון - דבר שאינו מתכוון מותר	
אסור		כר' שמעון	
אסור		עד כאן לא קא אמר רבי שמעון - אלא היכא דלא אפשר, אבל היכא דאפשר - לא	

